

Številka: 007-0004/2023-1

Datum: 10. 5. 2023

**OBČINA KOMEN
OBČINSKI SVET**

Zadeva: Predlog Odloka o načinu opravljanja gospodarske javne službe »vzdrževanje občinskih javnih cest« - prva obravnava

I. Naslov

Predlog Odloka o načinu opravljanja gospodarske javne službe »vzdrževanje občinskih javnih cest« - prva obravnava

II. Uvod

Pravna podlaga za prejem odloka:

- Zakon o lokalni samoupravi (Uradni list RS, št. 94/07 – uradno prečiščeno besedilo, 76/08, 79/09, 51/10, 40/12 – ZUJF, 14/15 – ZUUJFO, 11/18 – ZSPDSLS-1, 30/18, 61/20 – ZIUZEOP-A in 80/20 – ZIUOOPE),
- Zakon o gospodarskih javnih službah (Uradni list RS, št. 32/93, 30/98 – ZZLPPO, 127/06 – ZJZP, 38/10 – ZUKN in 57/11 – ORZGJS40),
- 19. člen Zakona o cestah (Uradni list RS, št. 132/22, 140/22 – ZSDH-1A in 29/23),
- Statut Občine Komen (Uradni list RS, št. 80/09, 39/14, 39/16),
- Odlok o občinskih cestah (Uradni list RS 3/22).

Razlogi za sprejem in ocena stanja

Zakon o gospodarskih javnih službah določa, da se z gospodarskimi javnimi službami zagotavljajo materialne javne dobrine kot proizvodi in storitve, katerih trajno in nemoteno proizvodnjanje v javnem interesu zagotavlja Republika Slovenija oziroma občina ali druga lokalna skupnost zaradi zadovoljevanja javnih potreb, kadar in kolikor jih ni mogoče zagotavljati na trgu. Gospodarske javne službe se določijo z zakoni s področja energetike, prometa in zvez, komunalnega in vodnega gospodarstva in gospodarjenja z drugimi vrstami naravnega bogastva, varstva okolja ter z zakoni, ki urejajo druga področja gospodarske infrastrukture.

Gospodarske javne službe so republiške ali lokalne in so lahko obvezne ali izbirne. Obvezna gospodarska javna služba se določi z zakonom.

Način opravljanja gospodarske javne službe predpiše lokalna skupnost z odlokom tako, da je zagotovljeno njihovo izvajanje v okviru funkcionalno in prostorsko zaokroženih oskrbovalnih sistemov (drugi odstavek 3. člena Zakona o gospodarskih javnih službah). Z navedenim odlokom se določi celoten režim izvajanja javne službe ter opredeli javni interes na področju določene javne službe. V kolikor je odlok o načinu izvajanja javne službe sprejet, občina sprejme še v skladu z 32. členom Zakona o gospodarskih javnih službah koncesijski akt s katerim se določi predmet in pogoje opravljanja gospodarske javne službe.

19. člen Zakona o cestah (Uradni list RS, št. 132/22, 140/22 – ZSDH-1A in 29/23) določa, da je redno vzdrževanje javnih cest obvezna gospodarska javna služba, ki obsega dela za ohranjanje javnih cest v stanju, ki zagotavlja varnost in prevoznost javnih cest, nadzor nad stanjem javnih cest in cestnega zemljišča ter vzpostavitev prevoznosti javnih cest ob naravnih in drugih nesrečah. Minister pristojen za promet, predpiše vrsto in način izvedbe rednih vzdrževalnih del na javnih cestah ter nivo rednega vzdrževanja javnih cest.

Način opravljanja gospodarske javne službe rednega vzdrževanja državnih cest določi vlada, občinskih cest pa občina.

Vrste in način izvedbe rednih vzdrževalnih del na javnih cestah in potreben nivo rednega vzdrževanja cest določa Pravilnik o rednem vzdrževanju javnih cest (Uradni list RS, št. 38/16 in 132/22 – ZCes-2).

Na 14. redni seji dne 29. 12. 2020 je občinski svet Občine Komen sprejel Odlok o lokalnih gospodarskih javnih službah (Uradni list RS št. 3/2021). V 5. členu je kot obvezna gospodarska javna služba (GJS) med drugimi GJS opredeljena tudi »vzdrževanje občinskih javnih cest«. 7. člen istega odloka določa, da se GJS opravlja na celotnem območju občine.

9. člen odloka določa, da občina zagotavlja izvajanje GJS v naslednjih oblikah: v režijskem obratu, v javnem podjetju ali z dajanjem koncesij. 12. člen odloka določa, da občina podeli koncesijo za opravljanje med drugim tudi javne službe »vzdrževanje občinskih javnih cest«. Koncesija se podeli na podlagi javnega razpisa, ki se objavi v Uradnem listu RS (13. člen odloka).

Koncesija je pooblastilo oziroma dovoljenje, ki ga da država ali lokalna skupnosti osebi zasebnega prava za izvajanje javne službe. S podelitvijo koncesije nastane koncesijsko razmerje, v katerem nastopata koncesionar (pravna oseba, ki javno službo izvaja) in koncedent (tisti, ki podeli koncesijo). Vsi pogoji, ki jih mora bodoči koncesionar izpolnjevati ter so podlaga za kasnejši razpis za podelitev koncesije, so določeni z obema odlokoma občine, odlokom o načinu opravljanja ter koncesijskim odlokom.

20. člen Odloka o občinskih cestah (Uradni list RS 3/2022) določa, da je vzdrževanje občinskih cest obvezna gospodarska javna služba lokalnega pomena, ki obsega redno vzdrževanje kategoriziranih občinskih cest v stanju, ki zagotavlja varnost in prevoznost občinskih cest ter vzpostavitev prevoznosti cest ob naravnih in drugih nesrečah. 21. člen Odloka določa, da se za izvajanje javne gospodarske službe podeli pravni ali fizični osebi koncesija, v skladu z zakonom ki ureja gospodarske javne službe, ter da so pravice in dolžnosti v zvezi z vzdrževanjem občinskih cest natančneje urejene v koncesijski pogodbi.

Cilji in načela

Temeljni cilj sprejetja odloka je sprejem občinskega odloka, akta, ki bo omogočal izvedbo javnega razpisa za pridobitev koncesionarja za izvajanje obvezne lokalne gospodarske javne službe »vzdrževanje občinskih javnih cest«.

Ocena finančnih in drugih posledic

Sprejem odloka ne bo imel neposrednih finančnih posledic za občinski proračun.

Sodelovanje javnosti pri pripravi osnutka odloka:

Zaradi večje legitimnosti sprejetih splošnih aktov občine in vključitve občanov, njihovih organizacij, strokovne in druge javnosti v pripravo predlogov splošnih aktov občine, je bil predlog odloka v skladu z Resolucijo o normativni dejavnosti (Uradni list RS, št. 95/09) in 10. členom Zakona o dostopu do informacij javnega značaja (Uradni list RS, št. 51/06 – uradno

prečiščeno besedilo, 117/06 – ZDavP-2, 23/14, 50/14, 19/15 – odl. US, 102/15, 7/18 in 141/22) objavljen na spletnih straneh občine Komen.

Osebnostno ime in naziv zunanjega strokovnjaka ali firma in naslov pravne osebe, ki je sodelovala pri pripravi akta: /

III. Besedilo členov

Besedilo členov je v prilogi (predlog odloka).

IV. Obrazložitev

Obrazložitev k posameznim členom:

1. člen

Ta odlok ureja način opravljanja obvezne gospodarske javne službe »vzdrževanje občinskih javnih cest« na območju Občine Komen.

62. člen Zakona o lokalni samoupravi, določa, da občina predpiše način in pogoje opravljanja lokalnih javnih služb, če zakon ne določa drugače. Drugi odstavek 3. člena Zakona o gospodarskih javnih službah določa, da način opravljanja lokalnih gospodarskih javnih služb predpiše lokalna skupnost (občina) z odlokom tako, da je zagotovljeno njihovo izvajanje v okviru funkcionalno in prostorsko zaokroženih oskrbovalnih sistemov.

2. člen

S tem odlokom se določa način opravljanja javne službe, ki obsega

- organizacijsko in prostorsko zasnovo opravljanja javne službe,
- vrsto in obseg storitev javne službe ter njihovo prostorska razporeditev,
- pogoje za zagotavljanje in uporabo javnih dobrin,
- pravice in obveznosti uporabnikov,
- vire financiranja javne službe in način njenega oblikovanja,
- cene storitev javne službe,
- nadzor nad izvajanjem javne službe,
- kazenske določbe.

7. člen Zakona o gospodarskih javnih službah določa, da se z odlokom o načinu opravljanja gospodarske javne službe za posamezno gospodarsko javno službo določi:

- organizacijska in prostorska zasnova njihovega opravljanja po vrstah in številu izvajalcev (v režijskem obratu, javnem gospodarskem zavodu, javnem podjetju, na podlagi koncesije),
- vrsta in obseg javnih dobrin ter njihova prostorska razporeditev,
- pogoji za zagotavljanje in uporabo javnih dobrin,
- pravice in obveznosti uporabnikov,
- viri financiranja gospodarskih javnih služb in način njihovega oblikovanja,
- vrsta in obseg objektov in naprav, potrebnih za izvajanje gospodarske javne službe, ki so lastnina lokalne skupnosti ter del javne lastnine, ki je javno dobro in varstvo, ki ga uživa,
- drugi elementi pomembni za opravljanje in razvoj gospodarske javne službe

3. člen

- (1) Javna služba se opravlja kot koncesionirana gospodarska javna služba.
- (2) Koncesijo podeljuje občina (koncedent).

- (3) Koncesionarja pridobi koncedent na podlagi javnega razpisa. Izbira koncesionarja se lahko opravi brez javnega razpisa, če se koncesija podeli pravni osebi zasebnega ali javnega prava in so izpolnjeni naslednji pogoji:
- občina skupaj z drugimi občinami obvladuje pravno osebo podobno kot svoje službe,
 - pravna oseba izvaja več kot 80% svojih dejavnosti za izpolnitev nalog, ki ji jih zaupajo občine, ki jo obvladujejo ali ji jih zaupajo druge pravne osebe, ki jih obvladujejo iste občine,
 - v odvisni pravni osebi ni neposredne udeležbe zasebnega kapitala, razen v obliki neobvladujoče in nezaviralne udeležbe zasebnega kapitala, ki se zahteva na podlagi določb zakona, ki ureja gospodarske družbe in ne vpliva odločilno na odvisno pravno osebo.

6. člen Zakona o gospodarskih javnih službah določa, da lokalna skupnost (občina) zagotavlja gospodarske javne službe v režijskem obratu, v javnem gospodarskem zavodu, v javnem podjetju ali z dajanjem koncesij. Prvi odstavek 31. člena Zakona o gospodarskih javnih službah določa, da je koncedent republika ali lokalna skupnost (občina), odvisno od vrste gospodarske javne službe. V skladu z določilom drugega odstavka 3. člena Zakona o gospodarskih javnih službah občina z odlokom predpiše način opravljanja gospodarske javne službe tako, da je zagotovljeno njeno izvajanje v okviru funkcionalno in prostorsko zaokroženih oskrbovalnih sistemov. Podobno je določeno tudi z 21. členom Odloka o občinskih cestah.

Zakon o cestah v 19. členu določa, da je redno vzdrževanje javnih cest obvezna gospodarska javna služba, ki obsega vzdrževalna dela za ohranjanje javnih cest v stanju, ki zagotavlja varnost in prevoznost javnih cest, nadzor nad stanjem javnih cest in cestnega sveta ter vzpostavitev prevoznosti cest ob naravnih in drugih nesrečah.

95. člen istega zakona določa, da je upravljavec občinskih cest občinska uprava ter da način izvajanja nalog upravljanja določi pristojni organ občine s splošnim aktom.

36. člen Zakona o gospodarskih javnih službah določa, da se s predpisom iz drugega odstavka 3. člena zakona lahko določi primere, ko se izbira opravi brez javnega razpisa. Besedilo je v skladu z členom 17. Direktive 2014/23/EU, ki določa, da koncesija, ki jo podeli javni naročnik ali naročnik iz točke a člena 7. direktive pravni osebi zasebnega ali javnega prava, ne spada v področje direktive, če so izpolnjeni pogoji, kot jih določa tretji odstavek tega člena.

4. člen

Opravljanje javne službe se izvaja na območju celotne Občine Komen.

7. člen Zakona o gospodarskih javnih službah določa, da lokalna skupnost z odlokom za posamezno javno službo določi organizacijsko in prostorsko zasnovo za opravljanje javne službe. 7. člen Odloka o lokalnih gospodarskih javnih službah določa, da se javna služba »vzdrževanje občinskih javnih cest« opravlja na celotnem območju občine.

5. člen

- (1) Vrsto in obseg storitev javne službe določa ta odlok in zakonski ter podzakonski predpisi, ki urejajo redno vzdrževanje javnih cest.
- (2) Dela rednega vzdrževanja so:
- pregledniška služba,
 - redno vzdrževanje prometnih površin,
 - redno vzdrževanje cestnih objektov,
 - redno vzdrževanje bankin,
 - redno vzdrževanje naprav za odvodnjavanje,
 - redno vzdrževanje brežin in berm,
 - redno vzdrževanje prometne signalizacije in opreme,
 - redno vzdrževanje cestne razsvetljave, naprav in ureditev,
 - redno vzdrževanje vegetacije,

- zagotavljanje preglednega polja in prostega profila ceste,
- čiščenje cest,
- redno vzdrževanje mejnikov,
- redno vzdrževanje drugih funkcionalnih površin,
- nadzor osnih obremenitev, skupnih mas in dimenzij vozil,
- intervencijski ukrepi
- zimska služba.

7. člen Zakona o gospodarskih javnih službah določa, da lokalna skupnost odlokom določi vrsto in obseg storitev javne službe.

19. člen Zakona o cestah določa, da minister pristojen za promet, predpiše vrsto in način izvedbe rednih vzdrževalnih del na javnih cestah ter nivo rednega vzdrževanja javnih cest.

Vrste in način izvedbe rednih vzdrževalnih del na javnih cestah in potrebni nivo rednega vzdrževanja cest določa Pravilnik o rednem vzdrževanju javnih cest, ki v 10. členu določa dela rednega vzdrževanja cest.

6. člen

- (1) Koncesionar mora voditi evidence v skladu s predpisi, ki veljajo za področje izvajanja javne službe.
- (2) Koncesionar mora uporabnike občinskih javnih cest z naznanilom v sredstvih javnega obveščanja redno obveščati o neprevoznosti in ovirah na občinskih javnih cestah in o uporabnosti drugih javnih površin.

Določena je obveznost koncesionarja, da javno službo izvaja v skladu s predpisi, ki veljajo za področje izvajanja javne službe ter obveza obveščanja uporabnikov cest v skladu s Pravilnikom o rednem vzdrževanju javnih cest (5. člen).

7. člen

- (1) Občinske javne ceste so prometne površine splošnega pomena za cestni promet, ki jih lahko vsakdo prosto uporablja na način in pod pogoji, določenimi s predpisi, ki urejajo javne ceste in varnost prometa na njih.
- (2) Uporabnik občinske javne ceste mora občinski upravi sporočiti vsako poškodbo ali spremembo na občinski javni cesti, ki lahko vpliva na varno odvijanje prometa a občinskih javnih cestah.

7. člen Zakona o gospodarskih javnih službah določa, da lokalna skupnost z odlokom določi pravice in obveznosti uporabnikov.

3. člen Zakona o cestah določa, da so javne ceste prometne površine, ki so splošnega pomena za promet in jih lahko vsak prosto uporablja na način in pod pogoji, določenimi s tem zakonom in zakonom, ki ureja pravila cestnega prometa.

8. člen

Koncesionar pridobiva sredstva za izvajanje javne službe iz proračuna občine in drugih virov.

7. člen Zakona o gospodarskih javnih službah določa, da lokalna skupnost z odlokom določi tudi vire financiranja javne službe in način njenega oblikovanja.

59. člen Zakona o gospodarskih javnih službah določa, da za uporabo javnih dobrin, ki so glede na posameznega uporabnika ali glede na določljive skupine uporabnikov izmerljive, plačujejo uporabniki ceno proizvoda ali storitve, ki je lahko tudi v obliki tarife, takse, nadomestila ali povračila.

60. člen Zakona o gospodarskih javnih službah določa, da se iz sredstev proračuna financirajo gospodarske javne službe, s katerimi se zagotavljajo javne dobrine, katerih uporabniki niso določljivi ali katerih uporaba ni izmerljiva.

19. člen Odloka o občinskih cestah določa, da se sredstva za graditev in investicijsko vzdrževanje kategoriziranih občinskih cest zagotavljajo v proračunu občine oziroma z drugimi sredstvi ob predhodno sklenjeni pogodbi o opremljanju ali javno – zasebnem partnerstvu. Isti člen določa še, da vzdrževalec občinskih cest predlaga upravljavcu cest za tekoče oziroma prihodnje leto plan vzdrževanja občinskih cest, upravljavec občinskih cest ga potrdi in predlaga občinskemu svetu v sprejem proračuna za prihodnje leto.

9. člen

Javna služba se izvaja na občinskih javnih cestah. Občinske javne ceste so javno dobro in so izven pravnega prometa.

25. alineja 2. člena Zakona o cestah določa, da je javna cesta, ki jo država ali občina v skladu z merili za kategorizacijo javnih cest razglasi za javno cesto določene kategorije, ki jo lahko vsak prosto uporablja na način in pod pogoji, določenimi z zakonom in drugimi predpisi.

3. člen istega zakona določa da so javne ceste prometne površine, ki so splošnega pomena za promet in jih lahko vsak prosto uporablja na način in pod pogoji, določenimi s tem zakonom in zakonom, ki ureja pravila cestnega prometa. Javne ceste so javno dobro in so izven pravnega prometa. Na njih ni mogoče pridobiti lastninske pravice s priposestvom ali drugih stvarnih pravic.

Enako določilo povzema 3. člen Odloka o občinskih cestah.

Zakon o cestah v 19. členu določa, da je redno vzdrževanje javnih cest obvezna gospodarska javna služba, ki obsega vzdrževalna dela za ohranjanje javnih cest v stanju, ki zagotavlja varnost in prevoznost javnih cest, nadzor nad stanjem javnih cest in cestnega sveta ter vzpostavitev prevoznosti cest ob naravnih in drugih nesrečah.

10. člen

Nadzor nad izvajanjem določil tega odloka izvaja občinska uprava.

50. a člen Zakona o lokalni samoupravi določa, da občinska uprava opravlja nadzorstvo nad izvajanjem občinskih predpisov in drugih aktov, s katerimi občina ureja zadeve iz svoje pristojnosti. Za opravljanje nadzorstva iz prejšnjega odstavka se lahko v okviru občinske uprave ustanovi občinska inšpekcija.

11. člen

Ta odlok se objavi v Uradnem listu RS in začne veljati petnajsti dan po objavi.

66. člen Zakona o lokalni samoupravi določa, da morajo biti statut in drugi predpisi občine objavljeni, veljati pa začnejo petnajsti dan po objavi, če ni v njih drugače določeno.

Statut in drugi predpisi občine se objavijo v uradnem glasilu.

Postopek za sprejem odloka

Postopek za sprejem odloka je določen v VI. Poglavju Poslovnika občinskega sveta Občine Komen (Uradni list RS 80/09, 39/14). Občinski svet razpravlja o predlogu odloka na dveh obravnavah. V prvi obravnavi predloga odloka se razpravlja o razlogih, ki zahtevajo sprejem odloka ter o ciljih in načelih ter temeljnih rešitvah predloga odloka. Po končani obravnavi občinski svet z večino opredeljenih glasov navzočih članov sprejme stališča in predloge o odloku, če pa občinski svet meni, da predlog ni primeren za nadaljnjo obravnavo, ali da odlok ni potreben, ga s sklepom zavrne.

Občinskemu svetu Občine Komen predlagam, da predlagani odlok obravnava in sprejme v prvi obravnavi.

Pripravila:
Mag. Andreja Štok

mag. Erik Modic, župan

Občina Komen
Občinski svet
Komen 86
6223 Komen

Številka:

Datum:

Na podlagi 16. člena Statuta Občine Komen (Ur.l. RS 80/09, 39/14, 39/16) je občinski svet Občine Komen na svoji _____ seji, dne _____ sprejel naslednji

SKLEP

1.

Sprejme se Odlok o načinu opravljanja gospodarske javne službe »vzdrževanje občinskih javnih cest« v prvi obravnavi.

2.

Ta sklep velja takoj.

Mag. Erik Modic, župan